

Vaasan Läänin Puhelin Oy
Silmukkatie 6
65100 Vaasa

PÄÄTÖS LIITTYEN VAASAN LÄÄNIN PUHELIN OY:N TOIMINTAAN DIGI-TV-LÄHETYSTEN JAKELUSSA

Asian tausta

Viestintävirasto on saanut yhteydenottoja, joiden mukaan Vaasan Läänin Puhelin Oy (jäljempänä "VLP") asettaa jakamiensa digi-tv-lähetysten vastaanoton ehdoksi velvoitteen hankkia ohjelmien vastaanoton mahdollistavat digisovittimet VLP:ltä. Saadun tiedon mukaan myös VLP:n verkossaan jakamat korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvat digitaaliset tv-kanavat, kuten Oy Yleisradio Ab:n digikanavat sekä MTV Oy:n ja Oy Ruutunelonen Ab:n mainosrahoitteiset kanavat ovat salattuja, jolloin lähetykset ovat teknisesti vastaanotettavissa vain VLP:n maksullisten palveluiden kautta.

Must carry-säännös

Voimassa olevan televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 42 §:n (ns. must carry-säännös) mukaan:

"Teleyritys, joka omistaa tai hallitsee pääasiassa televisio- ja radio-ohjelmistojen jakeluun tarkoitettua televerkkoa, on velvollinen jakamaan tässä verkossa ilman korvausta:

- 1) verkon sijaintikunnassa tavanomaisilla vastaanotinlaitteilla vastaanotettavissa olevat, valtioneuvoston myöntämän toimiluvan nojalla toimivien televisio- ja radiotoiminnan harjoittajien koko maassa vastaanotettavaksi tarkoitetut lähetykset; sekä
- 2) Yleisradio Oy:n lähetykset."

Lain 42 § velvoittaa kaapelitelevisioyritykset jakamaan korvauksetta myös eräät digitaalisessa muodossa olevat, tavanomaisilla vastaanotinlaitteilla vastaanotettavissa olevat valtakunnalliset tv-lähetykset. Viestintäviraston tulkintakäytännön mukaan korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvia digitaalisia televisiolähetyksiä ovat:

- 1) kaikki Oy Yleisradio Ab:n alueelliset ja valtakunnalliset digitaaliset lähetykset; ja
- 2) verkon sijaintikunnassa ilman maksullista suojauksenpurkua vastaanotettavissa olevat, valtakunnallisen digitaalisen toimiluvan saaneiden yritysten lähetykset.

Säännös edellyttää, että korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvat digi-tv-lähetykset on voitava vastaanottaa tavanomaisilla vastaanotinlaitteilla, joita ovat myös digitaaliseen vastaanottoon tarkoitetut vastaanotinlaitteet. Digitaaliseen vastaanottoon soveltuvia laitteita, jotka kuuluvat tavanomaisen vastaanotinlaitteen käsitteen piiriin ovat sellaiset vastaanotinlaitteet:

- a) joissa on tarvittavat tekniset ominaisuudet valmiina (digitaaliset televisiot);
- b) joihin voidaan liittää digitaalisten lähetysten vastaanottoon tarvittava lisälaitte (analogiatelevisio, jossa on liitäntävalmiudet digisovitinta varten).

Tavanomaiseen vastaanotinlaitteeseen ei voida katsoa välttämättömänä osana kuuluvan, että laite on lisäksi varustettu maksu- tai älykortilla tai muulla purkulaitteella, joka mahdollistaa suojauksen purkua edellyttävien maksu-tv-lähetysten katselun. Riittävänä vastaanotinlaitteiden suhteen voidaan pitää sitä, että niissä on valmiudet maksu- tai älykortin käyttöön sellaisille katselijoille, jotka haluavat käyttää lisämaksullisia ohjelmalveluja.

Viestintäviraston tietojen perusteella Suomen markkinoille tulee kolmenlaisia digi-tv-muuntimia: sellaisia, joissa salauksen purkamiseen ei ole varauduttu lainkaan; sellaisia, joissa on paikka salauksenpurkujärjestelmän tarvitsemalle piirikortille sekä sellaisia, joissa purkulaite on sisäänrakennettu ja se voidaan aktivoida erillisellä älykortilla. Kaikilla näillä muuntimilla on oltava mahdollista vastaanottaa korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvia digi-tv-lähetysiä siten, ettei asiakkaan tarvitse hankkia erillistä korttipaikalla varustettua lisälaitetta kyseisten ohjelmien katselemiseksi.

Korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvia lähetysiä, silloin kun lähetykset ovat vastaanotettavissa vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä kaapelitelevisioverkon alueella, ei saa tarjota teknisesti niin, että lähetykset ovat vastaanotettavissa vain kaapeliyrityksen maksullisten palveluiden kautta.

Säännöksen katsotaan edellä esitetyn mukaisesti sisältävän myös veloitteen jakaa korvauksettoman jakeluelvoitteen alaiset lähetykset verkossa salaamattomina siten, että lähetykset on voitava vastaanottaa ilman vastaanotosta aiheutuvia lisämaksuja ja ylimääräisiä laitekustannuksia (kuten salauksenpurkuvalmius).

Lain 42 §:n mukaiseen jakeluelvoitteeseen katsotaan edelleen sisältyvän sen, että kaapelitelevisio toiminnan harjoittajat eivät voi asettaa korvauksettomien jakeluelvoitteen alaisten ohjelmien vastaanoton ehdoksi veloitetta hankkia kyseiseltä toiminnan harjoittajalta maksullisia digi-tv-laitteita. Verkon asiakkailta on oltava mahdollisuus vastaanottaa kaapelitelevisioverkon digilähetysiä myös itse hankkimillaan laitteilla (digisovitin).

Valtakunnalliset digitaaliset ns. maksu-tv-lähetykset eivät kuulu televisio- ja radiotoimintalain 42 §:n mukaisen jakeluelvoitteen piiriin. Digi-tv-yritykset ja kaapelitelevisioyritykset voivat keskenään sopia maksu-tv-lähetysten jakelun ehdoista.

VLP:tä on pidettävä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 42 §:n tarkoittamana teleyrityksenä, joka on velvollinen jakamaan verkossaan korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvat digitaaliset televisiolähetykset korvauksetta asiakkailleen.

Suoritettut toimenpiteet

Viestintävirasto on 9.1.2002 suorittanut Vaasassa tarkastuskäynnin VLP:n toimipisteisiin Silmukkatie 6:een ja Hovioikeudenpuistikko 11:een selvittääkseen VLP:n toiminnan digi-tv-lähetysten jakelussa.

Viestintävirasto on tutustunut myös yhtiön palvelujen toimitusehtoihin (1.1.1993 voimaan tulleet kaapelitelevisioverkon yleiset toimitusehdot sekä 22.8.2001 voimaan tulleet maksullisten digi-tv-palveluiden erityisehdot).

Tarkastuskäynnillä selvisi, että VLP ei velvoita asiakasta hankkimaan digisovittia VLP:ltä, vaan asiakas voi hankkia sovittimet myös muualta. VLP vuokraa sovittimia 12,95 euron (77 markan) kuukausihintaan.

Sen sijaan tarkastuksessa kävi ilmi, että voidakseen katsella digi-tv-lähetysä asiakkaan on maksettava liittymän avausmaksu, joka on 40,40 euroa (240 markkaa) sekä hankittava ohjelmakortti hintaan 20,18 euroa (120 markkaa). Asiakas on velvollinen maksamaan sekä avausmaksun että ohjelmakortin hinnan vaikka hän haluaisi katsella ainoastaan korvauksettoman jakeluelvoitteen piiriin kuuluvia lähetysä kuten esimerkiksi Oy Yleisradio Ab:n, MTV Oy:n ja Oy Ruutunelonen Ab:n lähetysä. Mikäli asiakas haluaa joksikin aikaa keskeyttää digi-tv-lähetysten katselun, joutuu hän maksamaan uuden avausmaksun jatkaakseen ohjelmien katselua. Ohjelmakortin uudelleen avaamisesta veloitetaan 21 euron (124,90 markan) maksu.

Tarkastuksessa ilmeni, että VLP:n tarjoama ns. Start palvelupaketti - johon korvauksettoman jakeluelvoitteen alaiset lähetykset kuuluvat - on asiakkaalle maksuton. Palvelupaketin saamisen edellytyksenä on kuitenkin edellä mainitun avausmaksun ja ohjelmakortin hinnan maksaminen.

Viestintäviraston arvion mukaan ei ole mitään välttämättömiä teknisiä syitä, joiden vuoksi jakeluelvoitteen alaiset ohjelmat olisi jakelun yhteydessä salattava.

Viestintävirasto on asian selvittämiseksi toimittanut VLP:lle 5.12.2001 ja 7.1.2002 päivätyt selvityspyynnot sekä 6.2.2002 päivätyn alustavan kannanoton asiassa. Viestintävirasto on vastaanottanut VLP:n selvitykset 12.12.2001 ja 18.2.2002 sekä kuullut VLP:n edustajan näkemyksiä. VLP ei kiistä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 42 §:n soveltuvuutta toimintaansa. VLP kuitenkin katsoo noudattavansa säännöksen jakeluelvoitetta.

VLP:n Viestintävirastolle antamat selvitykset ja VLP:n edustajan kuuleminen eivät tuoneet esiin sellaista seikkaa, jonka perusteella lain 42 §:n mukaisen korvauksettoman jakeluelvoitteen voitaisiin katsoa täyttyvän VLP:n toiminnassa.

Viestintäviraston ratkaisu

Viestintävirasto katsoo, että televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 42 §:n must carry-säännöksen nojalla digitaalisia televisiolähetysä verkossaan jakavien teleyritysten on jaettava kyseiset lähetykset verkossaan siten, että ne ovat vastaanotettavissa ilman salauksenpurkujärjestelmien hankkimisesta asiakkaalle aiheutuvia laitekustannuksia ja digi-tv-palveluiden avaamisesta perittäviä maksuja. Viestintäviraston tekemän tarkastuksen sekä VLP:ltä saatujen selvitysten perusteella Viestintävirasto toteaa, että VLP:n toiminta ei täytä näitä

vaatimuksia. Velvoittamalla asiakkaan maksamaan korvauksettoman jakeluvelvoitteen piiriin kuuluvien lähetysten vastaanotosta sekä avausmaksun että ohjelmakortin hinnan rikkoo VLP televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 42 §:ää.

Viestintävirasto kehottaa VLP:tä järjestämään digitaalisten televisiolähetysten jakeluun tarkoitetut järjestelmänsä sellaisiksi, että VLP:n asiakkaiden on mahdollista vastaanottaa jakeluvelvoitteen piiriin kuuluvat digi-tv-lähetykset korvauksetta.

Toimenpiteet tulee suorittaa 6.6.2002 mennessä.

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä voi valittaa määräajassa Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä.

Johtaja

Jorma Koivunmaa

Ylitarkastaja

Päivi-Maria Virta

Tiedoksi

Liikenne- ja viestintäministeriö
Suomen Kaapelitelevisioliitto ry

Liite

Valitusosoitus